

22.1.2021

Valtiovarainvaliokunnan kuuleminen (VNS 06/2020 vp)

Mari Pantsar, Johtaja, Sitra

Ilmastokriisi

Luontokato

Luonnonvarojen ylikulutus

SITRa

Sitran keskeiset huomiot

1

Euroopan **vihreän kehityksen ohjelman painopisteet** näkyvät selonteossa hyvin.

2

Suomen hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää ekologisen kestävyysden ottamista tosissaan. **Kaikki taloudelliset päätökset, ml. koronan jälkeinen elvytys, tulee arvioida ekologisen kestävyysden näkökulmasta.**

3

Talouden näkökulmasta on perusteltua ohjata rahavirrat kestäviin ratkaisuihin. **On kestämatöntä, että noin puolet Suomen tähänastisista, energiaan liittyvistä elvytysvaroista on ohjattu fossiilitalouteen.** Suuntaa tulee korjata.

4

Sitra painottaa, että **tavoite kohdistaa vähintään 50 prosenttia vihreän siirtymän investointi- ja uudistuskokonaisuuksiin** on ehdoton **minimitavoite**

Sitran keskeiset huomiot jatkuu

5

Järjestelmätason muutoksen aikaansaamiseksi on kriittistä valita prioriteetit huolellisesti. Nyt riskinä on rahoituksen pirstaloituminen ja vaikuttavuuden heikkeneminen

6

Määrärahojen kestävyyttä tulee arvioida perusteellisesti ja vain aidosti kestävät kohteet tulee hyväksyä osaksi vihreän siirtymän rahoitusta. Hankkeiden positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvarojen kestävään käyttöön tulee vahvistaa.

7

Kiertotalous on keskeisessä roolissa talouden vihreässä rakennemuutoksessa. **Nykyiset kiertotalouden investointi- ja innovaatiotuet ovat oikeansuuntaisia, mutta mittakaavaltaan riittämättömiä.**

Talouden näkökulmasta perusteltua ohjata varat kestäviin ratkaisuihin

- Maailman johtavat ekonomistit vahvistavat, että kestävä elvytys on myös talouden kannalta tehokkainta
- Esimerkiksi investoinnit energiatehokkuuteen luovat jopa kolme kertaa enemmän pysyviä työpaikkoja kuin fossiilitalous

Suomessa kestävä elvytyksen potentiaalia ei ole hyödynnetty

- Noin puolet Suomen energiaan liittyvistä elvytysvaroista on ohjattu fossiilitalouteen
- Suunnan täytyy muuttua: Kestävän kasvun ohjelma tarjoaa tähän mahdollisuuden

Järjestelmätason muutoksen kannalta kriittistä valita prioriteetit huolellisesti

- Sitra pitää hyvänä **tavoitetta keskittyä suuriin kokonaisuuksiin** haluttujen vaikutusten maksimoimiseksi
 - Toisaalta kestävän kasvun ohjelman painopisteiden alla on lueteltu lukuisia ohjelmia ja hankkeita.
- Riskinä on **rahoituksen pirstaloituminen ja vaikuttavuuden heikkeneminen.**
- Hyvä vielä miettiä, että mitä ohjelmalla halutaan saada aikaan ja sitten priorisoida tavoiteltujen vaikutusten edellyttämiä toimenpiteitä.

Määrärahojen kestävyyttä tulee arvioida perusteellisesti

- Hyvänä esimerkkejä perusteellisesta arviosta on, että toimenpiteiden priorisoinnissa huomioidaan **nettopäästövaikutukset ja kiertotalous**
- Sitra pitää **luontopohjaisten ratkaisujen** sisällyttämistä vihreän siirtymän painopisteen alle kiitettävänä, mutta yksinään riittämättömänä toimenpiteenä
 - Tulisi tarkastella kaikkien toimien vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen
- Kestävän kasvun ohjelman valmistelussa tulisikin hyödyntää kestävän elvytyksen työryhmän **arviointikriteeristöä**

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

